

23.9.2015

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: OKM/53/010/2015

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle varhaiskasvatustilain (36/1973) 11 a ja 11 b §:n muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetukseksi lasten päivähoitolaista annetun asetuksen (239/1973) 6 §:n 1 momentin muuttamisesta

(varhaiskasvatustilain ja henkilöstömitoitustilain muuttaminen)

SuPer edustaa toisen asteen koulutettuja työntekijöitä, joista lähihoitajat ovat suurin jäsenryhmä. Lähihoitajat työskentelevät varhaiskasvatustilain lastenhoitaja/päivähoitaja nimikkeellä ollen alan suurin ammattiryhmä.

SuPer pitää annettua esitystä erittäin huonona. Toteutuessaan varhaiskasvatustilain rajaaminen hankaloittaa lasten asemaa yhteiskunnassamme ja lisää pahoinvointia lapsiperheissä. Jos lasten määrää kasvattajaa kohden lisätään, lapsilla tulee olemaan entistä suurempi riski kokea turvattomuutta ja suoranaisia vaaratilanteita varhaiskasvatustilain.

SuPer pitää nyt annettua esitystä myös perustustilain vastaisena.

Perustelut:

PERUSTUSLAKI, 2 luku: Perustilain

6 § Yhdenvertaisuus

Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti. Lasta ei voi myöskään asettaa eriarvoiseen asemaan esimerkiksi hänen vanhempensa työttömyyden perusteella.

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään yhteiskunnallisessa toiminnassa sekä työelämässä, erityisesti palkkauksesta ja muista palvelussuhteen ehtoista määrättäessä, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään.

Myös perustustilain 19 §:n 3 mom. mukaisesti julkisella vallalla on velvoite tukea perhettä lapsen hyvinvoinnin ja yksilöllisen kasvun turvaamisessa. Edellä esitetyn perustein nyt tehty esitys on mielestämme perustustilain ja yksilön turvallisuuden ja hyvinvoinnin vastainen.

Näiden muutosten toteutuminen johtaa perheiden eriarvoistumiseen ja lasten leimautumiseen. Lapsi arvotetaan vanhempensa yhteiskunnallisen työllisyysaseman myötä. Kaikilla lapsilla tulee olla oikeus,

perheen niin valitessa, kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen. Perheiden tilanteiden selvittely tulee myös lisäämään turhaa byrokratiaa kunnissa.

Henkilöstömitoituksen muuttaminen johtaa väistämättä suurempiin lapsiryhmiin. Useat tutkimustulokset tukevat tietoa, jonka myös jokainen hetkenkin päiväkodissa viettänyt tietää todeksi. Mitä pienempi ryhmä, sen parempi se on lasten kannalta.

Suuremmissa päivähoidon ryhmissä lasten ja kasvattajien sairastavuus lisääntyy, kun infektioita tulee suuremmasta määrästä perheitä ryhmään. Suuremmassa ryhmässä ehditään myös huonommin huolehtimaan hygieniasta. Lasten sairastelut aiheuttavat merkittävästi vanhempien poissaoloja töistä.

Melu kasvaa isoissa ryhmissä. Varhaislapsuudessa koettu krooninen meluallistutus heikentää lukemaan oppimista ja ilmenee jopa viestinnän kehittymisen häiriintymisenä. Työntekijöillä melu aiheuttaa ennen kaikkea merkittäviä äänihäiriöinä, koska ääntä on korotettava lasten melun yli. Melu kasvaa lasten lukumäärän mukaan. Turvallisuusriski syntyy, jos lapset eivät kasvattajien ohjeita kuule.

Uusi varhaiskasvatuslaki tuli voimaan 1.8.2015. Laille asetettujen tavoitteiden (2 a §) toteutuminen tulee mahdolliseksi, jos nyt lisätään lapsia ryhmiin ja jos lasten oikeutta varhaiskasvatukseen rajataan.

Lain valmisteluvaiheessa ei mielestämme ole myöskään tehty riittävää lapsi- ja perhevaikutusten arviointia. Pidämme myös hyvin todennäköisenä sitä, että näillä esitetyillä toimenpiteillä saatavat säästöt tulevat olemaan pienemmät kuin mitä lasten lisääntyvän häiriökäyttäytymisen aiheuttamat korjaavat kustannukset tulevat olemaan. Esitetyt muutokset ovat myös jyrkässä ristiriidassa hallituksen uusien ennaltaehkäisevää ja matalan kynnyksen toimintatapoja korostavien kärkihankkeiden kanssa.

Esitetyt muutokset aiheuttavat lisää työttömyyttä, koska toteutuessaan varhaiskasvatuksen henkilöstöä tullaan vähentämään. Varhaiskasvatuksen tehtävien tekeminen osa-aikaisena on myös mahdotonta lastenhoitajien matalan palkkatason takia.

Helsingissä 23.9.2015

Silja Paavola
puheenjohtaja

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa asiantuntija Johanna Pérez, 050 563 7931, johanna.perez@superliitto.fi

SuPeriin kuuluu yli 86 000 lähi- ja perushoitajaa sekä muita toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.

